

آیین نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون نظام جامع دامپروری کشور

وزارت بازرگانی - وزارت جهاد کشاورزی

وزیران عضو کمیسیون علمی، تحقیقاتی و فناوری بنا به پیشنهاد شماره ۳۷۱۹۴/۰۲۰ مورخ ۱۴/۹/۱۳۸۹ وزارت جهاد کشاورزی و به استناد تبصره (۳) ماده (۱۰) قانون نظام جامع دامپروری کشور - مصوب ۱۳۸۸ - و با رعایت تصویب نامه شماره ۳۷۳/ت/۱۶۴۰۸۲ مورخ ۱۰/۱۰/۱۳۸۶ آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر، در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - قانون: قانون نظام جامع دامپروری کشور - مصوب ۱۳۸۸ - .

ب - وزارت: وزارت جهاد کشاورزی.

پ - سازمان: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی وابسته به وزارت جهاد کشاورزی.

ت - مؤسسه: مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور وابسته به سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی.

ث - مرکز: مرکز اصلاح نژاد دام و بهبود تولیدات دامی کشور وابسته به وزارت جهاد کشاورزی.

ج - دام: حیواناتی (شامل چهارپایان، پرندگان، آبزیان و حشرات) که برای امور تغذیه انسان و یا تغذیه دام و فعالیت های اقتصادی، تولیدی، آزمایشگاهی، ورزشی و تفریحی، تولید، نگهداری و پرورش داده می شوند.

چ - منابع ژنتیکی: انواع گونه، نژاد، سویه (تیپ) و جمعیت های دام کشور که حامل عوامل ارثی شناخته شده یا ناشناخته هستند (اعم از اصلاح شده یا اصلاح نشده).

ح - مواد ژنتیکی: موادی که منشأ دامی داشته و حامل هر شکل از عوامل وراثتی آن باشد.

خ - اصلاح کننده: شخص حقیقی یا حقوقی که دام، منبع یا ماده ژنتیکی دام را برای اولین بار کشف و یا اصلاح و بهبود بخشیده باشد.

د - واحد اصلاح نژادی: محلی که واجد شرایط فنی و بهداشتی تأیید شده برای اصلاح نژاد باشد.

ذ - گواهی: تأییدیه مطابقت فنی و کیفیت منابع یا مواد ژنتیکی دامی با استانداردهای ملی یا بین المللی.

ر - شناسنامه: اطلاعاتی از قبیل نام گونه، نژاد، سویه (تیپ)، اطلاعات شجره ای، همچنین در خصوص مواد ژنتیکی شامل مشخصات کیفی و کمی، شرایط نگهداری، نام و علامت تجاری تولیدکننده، تاریخ و محل تولید، شماره مجوز تولید و در خصوص دام زنده شامل شناسه دام می باشد.

ز - شناسه دام: شامل ارقام و یا حروفی است که برای هر دام یا گروهی از دام منحصر به فرد می باشد و هر بخش از ارقام آن کد کننده اطلاعاتی در خصوص دام می باشد.

ژ - آزمایشگاه های مجاز ژنتیکی دامی: آزمایشگاه هایی که عهده دار تعیین کیفیت منابع مواد ژنتیکی دام و تعیین اصالت آنها بر اساس مجوز مؤسسه می باشند.

س - آزمایشگاه مرجع ژنتیکی دامی: آزمایشگاه مرکزی مؤسسه که وظیفه تعیین صلاحیت فنی آزمایشگاه های مجاز دامی را عهده دار می باشد.

ش - ثبت بین المللی: ورود اطلاعات منابع و مواد ژنتیکی دامی در مراجع رسمی بین المللی و دریافت گواهی نامه.

ص - ثبت داخلی: ورود اطلاعات منابع و مواد ژنتیکی دامی حسب مورد در بانک اطلاعات مؤسسه و مرکز و صدور گواهی نامه یا شناسنامه.

ض - اطلاعات ژنتیکی دامی: اطلاعات حاصل از داده برداری و ثبت صفات ظاهری، تولیدی و تولیدمثلی دام ها و اطلاعات حاصل از تعیین ژنوتیپ دام ها.

ط - بانک ژن: مجموعه ای ذخیره ای از نمونه های بیولوژیک با منشأ دام و ریزسازواره های مرتبط که به صورت زنده، ایستگاهی یا آزمایشگاهی نظیر اسپرم، جنین، لاین سلولی و دی ان ا (DNA) نگهداری می شوند.

ماده ۲- مؤسسه موظف است نسبت به شناسایی و ثبت منابع و مواد ژنتیکی دام موجود در کشور با رعایت مقررات مربوط در سطوح داخلی و بین المللی اقدام نماید. مرکز موظف به صدور شناسه و شناسنامه دام بر اساس اولویت های تعیین شده از سوی وزارت می باشد.

تبصره ۱- ثبت منابع ژنتیکی توسط مؤسسه و بر اساس دستورالعملی خواهد بود که سه ماه پس از ابلاغ این آیین نامه توسط وزیر جهاد کشاورزی ابلاغ می شود.

تبصره ۲- در صورت صدور شناسه دام، اشخاص حقیقی و حقوقی که به نحوی با منابع و مواد ژنتیکی دامی مرتبط هستند، موظف به استفاده از شناسه قابل ردیابی دامها می باشند.

تبصره ۳- وزارت موظف است به منظور حفاظت از منابع و مواد ژنتیکی دامی نسبت به ایجاد بانک ژن مربوط و پایگاه اطلاع رسانی در مؤسسات وابسته به سازمان اقدام نماید.

ماده ۳- به منظور حصول اطمینان از کیفیت منابع و مواد ژنتیکی دامی ثبت شده، مرکز پس از اخذ تأییدیه از آزمایشگاه مجاز، گواهی های لازم را برای نصب و حک شناسه صادر خواهد نمود.

ماده ۴- تولیدکننده منابع و مواد ژنتیکی دامی موظف است ضمن رعایت اصول فنی و بهداشتی، استانداردها و دستورالعمل های مرتبط با تولید و تکثیر منابع و مواد ژنتیکی دامی، امکان نمونه برداری و بازرسی های ادواری توسط آزمایشگاه های مجاز را براساس دستورالعمل های مربوط فراهم نماید. هرگونه استنکاف موجب لغو یا عدم تمدید گواهی خواهد شد.

ماده ۵- منابع و مواد ژنتیکی واجد همه شرایط زیر ثبت می شوند:

الف - منابع و موادی که با منابع و مواد ثبت یا شناخته شده داخل کشور از نظر خصوصیات ژنتیکی تمایز داشته باشند.

ب - منابع و مواد از نظر ژنتیکی یا ظاهری و یا هر دو مورد، در جمعیت مورد نظر یکنواخت باشد.

پ - خصوصیات منابع و مواد در سال های تولید و تکثیر ثابت بماند.

تبصره ۱- مواد و منابع ژنتیکی جدید با داشتن شرایط فوق در دو مرحله توسط مؤسسه به شرح زیر ثبت می شود:

الف - مرحله اول ثبت اظهاری که با درخواست متقاضی و ارایه مدارک و مستندات توسط وی برای حفظ حقوق اشخاص انجام می‌شود.

ب - مرحله دوم ثبت احراز است که پس از احراز شرایط مندرج در بندهای (الف)، (ب) و (پ) این ماده انجام خواهد شد.

تبصره ۲- منابع و مواد تراریخته بر اساس بند (الف) ماده (۵) قانون ایمنی زیستی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۸- مشمول این ماده می‌باشد.

تبصره ۳- مواد و منابع ژنتیکی دام اصلاح نشده و وحشی به عنوان ذخایر ملی تلقی گردیده و ثبت آنها تحت نام بخش‌های غیردولتی مجاز نمی‌باشد. ثبت این گونه ذخایر بر اساس تقاضای دستگاه‌های اجرایی و یا اشخاص حقیقی تحت نام دولت جمهوری اسلامی ایران انجام خواهد شد.

تبصره ۴- مؤسسه موظف است در صورت دریافت پیشنهاد از طرف اشخاص حقیقی و حقوقی برای ثبت اظهاری منابع و مواد ژنتیکی جدید، نسبت به ثبت یا عدم ثبت ظرف پانزده روز اقدام و دلایل عدم ثبت را به طور مکتوب به متقاضی اعلام نماید.

ماده ۶- مؤسسه موظف است استانداردهای مربوط به منابع و مواد ژنتیکی را تدوین نماید که پس از تصویب توسط مراجع ذیصلاح، لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۷- واردات و صادرات منابع و مواد ژنتیکی دامی منوط به صدور مجوز فنی توسط مرکز و مجوز بهداشتی توسط سازمان دامپزشکی کشور می‌باشد.

تبصره ۱- واردکننده موظف است اطلاعات فنی و بهداشتی مربوط به منابع و مواد ژنتیکی دامی را حسب مورد در اختیار مرکز یا سازمان دامپزشکی کشور قرار دهد.

تبصره ۲- منابع و مواد ژنتیکی دامی وارداتی سازگار با شرایط اقلیمی کشور توسط مؤسسه تعیین و سالیانه به مرکز و سازمان دامپزشکی کشور اعلام می‌گردد.

ماده ۸- هرگاه منابع و مواد ژنتیکی دامی وارداتی به دلایل بهداشتی بر اساس نظر آزمایشگاه مجاز قابل ترخیص نباشد، در صورت امکان رفع دلایل بهداشتی ظرف یک ماه توسط واردکننده، اجازه ورود صادر خواهد شد، در غیر این صورت موظف به برگشت دادن یا معدوم نمودن آنها تحت نظر نماینده مورد تأیید وزارت می‌باشد.

تبصره - مؤسسه موظف است با تجهیز آزمایشگاه مرجع ژنتیکی نسبت به تعیین صلاحیت آزمایشگاه‌های مجاز مذکور در این ماده اقدام نماید. آزمایشگاه مرجع مسئول نظارت بر عملکرد آزمایشگاه مجاز می‌باشد.

ماده ۹- ثبت منابع و مواد ژنتیکی اصلاح شده دامی سبب مالکیت معنوی و به منزله تعلق انحصاری حق بهره‌برداری اقتصادی از آن منابع و مواد ژنتیکی به مدت حداکثر بیست سال به اصلاح‌کننده حقیقی یا حقوقی می‌باشد. هرگونه استفاده تجاری از منابع و مواد ژنتیکی ثبت شده منوط به کسب مجوز کتبی از اصلاح‌کننده است.

تبصره - اصلاح‌کنندگانی که منابع و مواد ژنتیکی را به ثبت می‌رسانند، می‌توانند امتیاز انحصاری بهره‌برداری اقتصادی خود را به اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر واگذار نمایند.

ماده ۱۰- اشخاص حقیقی و حقوقی موظفند نسبت به رعایت موارد زیر اقدام نمایند، در غیر این صورت برابر قانون با آنها رفتار خواهد شد:

الف - عدم ثبت و عدم معرفی منابع و مواد ژنتیکی دامی متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی (اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی) به نام خود.

ب - رعایت اصول فنی مرتبط با تکثیر منابع و مواد ژنتیکی دامی که توسط مؤسسه و مرکز حسب مورد ابلاغ شده و موجب ضرر و زیان به اشخاص حقیقی یا حقوقی ذی‌نفع (اعم از دولتی و غیردولتی) نشود.

پ - کسب اجازه بهره‌برداری از اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت به منابع و مواد ژنتیکی دامی که قبلاً به نام آنها ثبت شده است.

ت - درج اطلاعات صحیح بر روی شناسه و شناسنامه مواد و منابع ژنتیکی.

ماده ۱۱- مؤسسه مجاز است بخشی از اختیارات خود در اجرای این آیین‌نامه را در راستای اصل (۴۴) قانون اساسی و با رعایت قوانین و مقررات مربوط به متقاضیان حقیقی یا حقوقی واجد شرایط واگذار نماید.

ماده ۱۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است تا سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، دستورالعمل‌های لازم را تدوین و ابلاغ نماید.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۴/۴/۱۳۹۰ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

معاون اول رئیس جمهور - محمدرضا رحیمی

چاپ قانون